

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Meinrado eremita & martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

Fruētiosum martyrem, quod per misericordiam Dei docendo prēmiserat in Domino & Salvatore nostro, in sua postea passione & resurrectione carnis comprobare. Igitur post passionem apparuit fratribus, & monuit, vt quod vnusquisque per charitatem de cineribus vsurpauerat, restituerent sine mora, vnoque in loco simul condendos curarent. Ac miliano etiam, qui eos damnauerat, Fruētiosus pariter cum diaconibus suis ostendit se in stolis repromissionis, increpās pariter & insultans, nihil illi profuisse, quōd frustra exustos corpore in terrā crederet redactum iri, quos cerneret gloriosos. O beatos martyres, qui igne probati sunt vt aurum preciosum, vestiti lorica fidei & galea salutis: qui coronati sunt diademate & corona immarcescibili, eō quōd diaboli caput calcauerunt. O beatos martyres, qui meruerunt dignam habitationem in cælis, ad dexteram stantes Christi, benedicentes Deum patrem & Iesum Christum filium eius. Succipit autem Dominus martyres suos in pace per bonam confessionem, cui est honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Libet huc adscribere elegantissimos versus Prudentij, quibus ille totam hanc historiam claudit:

O triplex honor, ô triforme culmen,
 Quo nostrā caput excitatur vrbs,
 Cunctis vrbibus eminens Iberis.
 Exultare tribus libet patronis,
 Quorum praesidio fouemur omnes
 Terrarum populi Pyrenearum.
 Circunflet chorus ex vtroque sexu,
 Heros, virgo, puer, senex anicla,
 Vestrum psallite ritē Fruētiosum.
 Laudans Augurium resultet hymnus,
 Mistis Eulogium modis coarctans:
 Reddamus paribus pares Camocnas.
 Hinc aurata sonent in arce testā,
 Blandum littoris extet indē murmur,
 Et carmen freta feriata pangant.
 Ollim tempus erit, ruente mundo,
 Cū te, Tarraco, Fruētiosus acri
 Soluet supplicio, tegens ab igni.
 Fors dignabitur & meis medelam
 Tormentis dare, prosperante Christo
 Dulces hendecasyllabos reuoluens.

Nota patro
 cinij et pro
 fidium fan
 ctorum.

VITA ET PASSIO S. MEINRADI, EREMITÆ ET MARTYRIS, LECTV DIGNA.

21. IANVAR.

Meinradi
 patria.

Institutio.

Ducto mihi venerabilis viri Meinradi Eremitæ & martyris passionem & obitum, libet parumpè rescicere stylum, atque quo tempore, vbi & vnde, quōd vel cui traditus primū ad discendas literas, sub quo abbate monasticam vitā complexus sit, qualiter etiam à fratrum cōuentu discedens, singulari certamen eremi adierit, paucis prēmittere. Temporibus Caroli gloriosissimi Imperatoris, qui primus inter Francos Cæsaris nomen accepit, prædictus vir in Alemannia natus est in pago, quem ex villa Sulichgevue vocauit antiquitas. Parentes verò eius ex Alemannis fuerunt, morum nobilitate magis conspicui, quàm diuitijs perituris. Qui cū iam eam attigisset ætatem, qua aptari posset literarum studijs, à patre ducitur ad insulam, quam veteres Sindles Augiam vocabant, in qua sanctus Pirminius construxit monasteriū ordinis sancti Benedicti. Huc ergò puer iam dictus à patre ductus, commendatur viro per omnia honestissimo Erlebaldo monacho: qui etiam prædicto puerulo

lo propagine carnali affinis erat. Is cum infantulum bonæ indolis conspiceret, gratanter nutriendum suscepit, studiosè docuit, atq; consuequendo perduxit, vt sanctarū etiam scripturarū scientiam adeptus videretur. Nam puer à primæua ætate iocos atq; errores, quibus tenerior ætas implicari solet, vitauit, mentemq; occupauit meditando illis, quæ magister docuerat.

Cum autem vicessimū quintum ætatis annum attingeret, ad diaconatus officium, & non multo post ad gradum presbyterij, faciente eodem magistro suo, sublimatus est. fuit autem tunc temporis, regnante Ludouico Casare, filio Caroli, in ipsa insula abbas, nomine Hatto, vir valdè doctrinæ & operibus bonis, morumque nobilitate spectabilis, qui & Basileensis ecclesiæ præsul extitit. Quo actiuosæ vitæ negocia respuente, atque ad contemplatiuæ vitæ pulchritudinem se transferente, prædictus Erlebaldus cum licentia Ludouici Imperatoris electus ab omnibus, prædictæ insulæ fratribus præficitur, atq; in abbatis officium substituitur. Qui hac potestate accepta, Meinrado mox author & suator fuit, vt regulæ iugum susciperet, normamq; monasticæ vitæ sectaretur. Consensit ille salubri consilio, & professionem fecit, atq; omni intentione studuit promissa seruare, promptus semper ad obediendum, in ieiunando strictus, in oratione assidus, in misericordiæ operibus largus, & maximè in humilitate cunctis substratus. His dum polle-ret moribus, ab abbate mittitur ad cellulam quandam, ad iam dictum monasterium pertinentem, iuxta lacum Tigrinū sitam, quem interfluit Lindemacus fluuius, vt ibidem scholæ præfesset, & talentū, quo ipse ditatus erat, ad lucra Dominica in plurimos dispergeret. Aliquantulum temporis fluxerat, eo in his detento.

Quadam verò die accepit secum nonnullos scholasticos, quos nutriërat, & prædictū lacum transnauigans, intrauit in eremum, quæ ipsius laci litori adiacet, & vsq; ad Alpes Apenninas tendit, atque ad villam Chama, causa piscationis & loca eremi intuēdi. Perueniunt itaque ad fluuium quendam, qui in ipsam decurrit solitudinem: ibiq; vir beatus, ad piscandum occupatis comitibus, in consideratione solitudinis solus spatiabatur. Accensus enim erat nimium amore solitariæ sedis. Qua consideratione dum mentem diū pasceret, redijt ad socios, inuenitq; non parua præda piscium oneratos, quos taliter affatur: Gratias largitori, qui nos suis misericorditer ditauit donis. Iam filij, si placet, tempus est proprios inuisere lares. Regrediuntur itaque, & ad villam perueniunt, non longè à litore sitam. Ibi cuiusdam matronæ hospitium intrantes, paululum quieuerunt, reficientes se cibo & potu. Vir autem Dei cernens matronam timore Dei plenā, & ad obsequendum hospitibus promptissimam, ardorem sui animi occultū ei aperuit, his verbis incipiens: O chara Christo scœmina, si velles audire, secretum cordis mei tibi manifestarem: sed antequam id agam, posco, vt verba mea atq; voluntatem occultes, quousquæ cernas, si possit opere cõpleri, quod credo me deuota mente concepisse. Habitatione huius eremi vltra omnes diuitias delector, cuperemque iam in ea collocare mansuiculam meam, vt familiarius possem precibus vacare, si quempiam reperirem, qui necessaria corporis mihi ministrare ob Dei amorē veller. Sed quia adhuc solatio hoc defraudor, posco interim occultari, quod cupio. Illa autem à Deo inspirata (vt credo) respondit: Secretum nulli, nolente te, reuelabo: noueris autem, si in cœpro persistere voles, me necessaria tibi propter Deum ministraturam, & quantum possum, tuo voto satisfacturam. Ille promissis gratias rependens, redijt ad cellam, vnde egressus fuerat: ibiq; ieiunijs & orationibus continujs à Deo poposcit, vt si illi animi sui propositū non displiceret, illud sua ope confirmare dignaretur.

Tandem confortatus diuina inspiratione, reliquit cellam scholamque, cui præerat, & requisit hospitam suam, explorare volens, vtrum promissis stare veller, nec ne. Quam vt in præbendo solatio promissio perdurare sensit, non longè ab ipsa villa, in qua eadem scœmina commanebat, in eremo sibi habitaculum construxit, atque ibidem in ieiunijs & orationibus indefessus creatori seruiuit, necessaria præbente ei prædicta matrona, nec non & alijs religiosi viris. Ibi dum per septem annos superni regis militiam exegisset, multitudinem populi ad se venientis ferre non valens, mutauit locum, atq; à prædicti lacu litore quatuor millibus distantem reperit inter montes planitiem, accessu valdè difficilem. Ibi adiuuantibus viris religiosi, & maximè quadam abbatisa, Heilviga nomine, necessaria voti sui construxit habitacula, atq; in eodem loco, quod reliquū erat vitæ, peregit, maximis sese macerās ieiunijs, & quantum humana fragilitas permisit, sine ces-

Hatto Ab-
bas, & Episcopus Basileensis.

Meinradus
fuit monachus Augustinensis.

Secutus iam
re vitæ solis
taria.

Petit eremū
& in ea sibi
construit domicilium.

fatione orans, atque ea, quæ à fidelibus viris vel fœminis mittebantur, cuncta ad se venientibus benignè & comiter impartiens. Accidit autem inter hæc, vt quadam die, eo orante, tanta multitudo dæmonum circa illum vndiquè diffunderetur, vt nec ipsam lucem diei, illis tenebrarum ministris tetram caliginem offundētibus, cernere posset. Qui cum minis terribilibus & horrore nimio eum fatigarēt, in orationem prostratus, vt res posebat, omni studio se pio Domino commendabat. Quod cum diu ageretur, cernit ab Oriente lucem: Quam lucem secutus angelus, ad ipsum, vbi in oratione iacebat, in medio malignorum spirituum peruenit: magna autoritate agmini nefando præcepit vt discederent, nihilque terroris & tentationis ei vltra inferre auderent. Discedentibus itaque hostibus, prædictus angelus postquam amanter eum consolatus est, abscessit atque ab illo die (vt vir venerabilis referebat) nil terroris vltra à malignis spiritibus sustinuit.

Dæmones ei infestissimi sunt, sed ab angelis repelluntur.

Accidit etiam postea, vt quidam frater de monasterio illius cum visitationis gratia adiret. Quem benignè suscipiens cum socijs, qui cum illo venerant, eis cuncta, quæ hospites decebat, quantum facultas tulit, exhibuit. Cum verò vespertinum tempus iam venisset, & sidera splendentia suaderent somnos, refecerunt se dulcibus collationum colloquijs, atque post Completorij, vt vocant, preces ierunt dormitum: in loco quidè preparato frater, qui venerat: seorsum etiam comites eius: necnon & ipse venerabilis vir in priuata mansuicula. Paululum autem corpusculum reficiēs somno, vir Dei surgit, atque assuetis incumbit peruigil precibus. Prædictus etiam frater, licet in strato conuiesceret, penè in somnem duxit noctem. Dum autem curiosè huc atque illuc verteret oculos, cernit puerum in vestibus albis ab ipso oratorij loco progredientem, mira pulchritudinis, vt ei visum est, ætatis septem annorum, qui ingreditur ad virum Dei, & cum eo orante orabat, & varia cum eo miscbat colloquia: quæ licet prædictus frater audiret, sensum tamen eorum, quæ dicebantur, non percipiebat. Qui etiam puer ipsi fratri plenè vigilanti adstitit, atque de quibusdam monuit, quæ omnino frater ille sibi, nè in publicum proferret, interdita dicebat. Equidem breuitati studens, multa, quæ de eorum miranda plurimorum narratio certa demonstrat, pertransio.

Cum autem in illa eremo vicesimum sextum ageret annum, seruicus Domino in ieiunijs & abstinentia rerum omnium mundi huius, illo inspirante, qui serpentem intrauit, & per os eius protoplastum decepit & de paradiso eiecit, duo scelerati homines causa occidendi eum ad Cellam illius properarunt. Qui cum venissent ad villam quãdam, in Figurini lacu litore sitam, rogauerunt sibi monstrari, quæ pars peruia esset ad cellulam eius.

Gen. 3.

Quod cum monstratum eis fuisset, maturè per noctem surgentes, ingressi sunt monstratum sibi iter, agitante, qui eos impleuerat, teterrimo spiritu. Diu tamen erronei à recto tramite, ducente ad ipsam cellam, tandem vexati, quò volebant, perueniunt, maxima iam parte diei elapsa. Ille verò, solitis orationibus incumbens, Missarum deuotè solennia libabat creatori. Prius autem, quàm in ipsam cellam maligni illi intrassent, (quorū vnus vocabatur Richardus, eratque genere Alemannus: alter verò Petrus, Rhetianorum natione procreatus) pulli, quos vir venerabilis eodem in loco nutrierat, eos in proximo venire conspicientes, quasi à vulpe insequente per eremum diffugerūt, clamore insolito & strepitu inaudito syluam, resultante echo, complentes, ita vt etiam ipsi latrones hac de re multum mirarentur & obstupescerent, atque ad prodigium hoc pertinere, propriæ mentis decernerēt iudicio. Attamen à cœpto non distraeti, aggrediuntur sacellum, in quo vir Dei, vt prædictum est, orationibus Deum sibi placabat profusus, corpusque Dominicum, vt præscius futurorum, ad viaticum obitus sui puro corde & deuota mente susceperat. Vt autem sensit adesse peremptores suos, non statim se eis presentauit, sed modicum adhuc differens, clausum sacelli ostium non aperuit, vt aliquantisper in oratione adhuc demorari posset. Strenuè ergò orationem compleuit, captasque singulas reliquiarum manu suscipiens & deosculans, commendabat agonem suū Domino & sanctis, quorum reliquias complectebatur reuerenter. Hoc, qui aduenerant, maligni per foramen quoddam parietis eum agentem inspiciebant.

Latrones ad eum accedunt.

Iamque athleta fortis, Deo confortante, pugnaturus egreditur, presentiamque suam non negat sicarijs illis. Ac primùm salutationis verba ad eos proferēs, post intulit: O socij, cur iam sero venistis? Quare non maturastis venire ad audiendam paruitatis mee Missam, vt pro

pro vobis communem Dominum deprecari? Sed vel nunc intrate, poscitur, ut placabilem se vobis præstet Deus & sancti eius, ac postea reuertimini ad me, ut quod donante Deo vobis benedictionis præbere possim, eius amore impetiar: sicq; complete opus, ad quod agendum venistis. Intranses igitur oratorium, non ad id, quod suadebantur, intenti, sed ad malum ad quod venerant perpetrandum, continuo regrediuntur ad eum. Quibus vir Dei cucullam & tunicam suam dedit, panem insuper ac potum addidit, dicens: Hæc de manibus meis percipite. Postquam verò compleueritis id, quod facere constituistis, potestis ex his, quæ adsunt, per vos tollere, quod cupitis. Scio enim, quòd ad occidendum me intrastis. Sed vnum à vobis exposco beneficium, ut dum presentis vitæ cursum in me terminaueritis, candelas, quas inspicitis, quas etiam ad hoc ipsum formaui, vnam ad caput meum ardentem, & aliam ad pedes ponatis, & citò postea ab hoc loco discedatis, nè à superuenientibus, qui me visitare solent, constringamini, poenas luituri sceleris vestri.

Confestim igitur prædictus Richardus pollutis manibus beatû virum medium comprehendit, maceratumq; ieiunij corpusculû fortiter brachijs strinxit, socioque minaciter iussit, ut sanctum fuste percuteret. Qui cum diu eum feriendo circa latus & furas, debilitasset, sancto extendente palmas ad Deum, alter subintulit, dicens: O segnis, cur eum in caput non percutis, ut plagam mortalem accipiat? Quam si tu tardas inferre, ego citissime illaturus sum. Confestimque fuste apprehenso, idem librabat in caput vehementissime. Hoc modo vir sanctus semiuivus in terrâ corruit: & illi continuo in eum irruentes, guttur eius suffocant manibus, donec exhalaret spiritum. Egremente autem iam anima, in ipso tractu nouissime adpirationis, tanta suauitatis odor progrediens totum cellulæ locum haud aliter peruasit & compleuit, quam si omnium aromatum odoramenta ibi fragrarent. Postea verò nudauerunt eum veste, qua erat indutus, & portantes eum, posuerunt in lectulo, in quo vir Dei quiescere solebat, & nudo imposuerunt pannum rudem, atque etiam stramenta quadam, & ut viuens rogauerat, candelas sumpturunt, vnam ponentes ad caput, & cum alia currentes ad facellum, lumen inde allaturi, quod in eodem oratorio iugiter ardebat. Regressi verò ad corpusculum defuncti, inuenerunt clarè ardentem candellam quam posuerant ad caput. Tantus autem eos continuo inuasit timor, ut nihil contingere de rebus ad altaris officia pertinentibus auderent. Vestes verò ac stramenta quadam lectuli eius rapientes, festini eò properarunt, unde regressi fuerant. Eis autem inde fugientibus, corui, qui more solito ad famulû Dei viuentem venire consueverant, & annonam de manibus eius accipere, quasi vindicare cupientes extinctum, sequebantur latrones, vocibusque grandisonis replebant sylvas, & quam proximè poterant, capitibus eorum aduolantes, prodebant perpetratum facinus. Non multò post maligni illi comprehensi sunt, & quod occultè perpetrauerant, patefactum est scelus, nolente Deo differri tantæ atrocitatis poenam, quam in sanctum virum exercuerant. A iudicibus enim & populo Christiano sub comite Adelberto lata in eos sententia, viui incensi sunt. Candela autem, quam ad caput viri Dei posuerat, & quæ caelitis accensa est, ardebat vsque ad stramenta, quæ imposita fuerant defuncto corpusculo. Quorum etiam partem ipse ignis inuasit, & peruenit vsque ad membra defuncti. Quæ ubi attigit, sicut diuinitus accensus fuerat, ira Dei nutu extinctus est. Illicò autem diffamatur cædes eius. Qua comperta, venerabilis Abbas Vualtherus, & fratres ibi degentes, corpus viri Dei ex eremo auferentes, atque ad monasterium Augiæ deferentes, ibi digno condiderunt cum honore.

Passus est autem sanctus martyr duodecimo Calend. Februarij, Anno ab incarnatione Domini octingentesimo sexagesimo, Ludouici regis anno quarto.

X x 2 COM.

Præsciuit
eos venisse
ad ipsum
occidendû.

Vir sanctus
à sceleris la-
tronibus in-
terimur.

Præclarum
miraculum

Flammis
comburun-
tur eius per-
cussores.

Trasfertur
corpus ad
Augiam.